

CULTUREEL ERFGOED EN HET OMGEVINGSPLAN

mr. Joske Poelstra
joske.poelstra@rho.nl
06 2353 9742

30 november 2023

RHO ADVISEURS

De Omgevingswet 1 januari 2024

(en nu echt 😊)

REIKWIJDTE OMGEVINGSWET

De fysieke leefomgeving omvat in ieder geval:

- a. bouwwerken
- b. infrastructuur
- c. watersystemen
- d. water
- e. bodem
- f. lucht
- g. landschappen
- h. natuur
- i. cultureel erfgoed**
- j. werelderfgoed**

CULTUREEL ERFGOED EN HET BESTEMMINGSPLAN

Grondslag cultureel erfgoed in **bestemmingsplan**

- Besluit ruimtelijke ordening

In de toelichting wordt ten minste opgenomen:
‘een beschrijving van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige **cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten** rekening is gehouden’

Niet verplicht in juridische deel bestemmingsplan (regels en verbeelding)

CULTUREEL ERFGOED EN HET OMGEVINGSPLAN

Instructieregels van het Rijk

Artikel 5.130 Besluit kwaliteit leefomgeving

1. In een omgevingsplan wordt rekening gehouden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed, met inbegrip van bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten
2. Met het oog op het belang van het behoud van cultureel erfgoed worden in een omgevingsplan **in ieder geval regels gesteld** ter bescherming van daarvoor in aanmerking komend cultureel erfgoed, waarbij rekening wordt gehouden met de volgende beginselen:

CULTUREEL ERFGOED EN HET OMGEVINGSPLAN

Instructieregels van het Rijk

Artikel 5.130 Besluit kwaliteit leefomgeving (vervolg)

- a. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van op grond van het omgevingsplan **beschermde monumenten en archeologische monumenten**
- b. het voorkomen van verplaatsing van op grond van het omgevingsplan beschermde monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend is vereist voor het behoud van die monumenten
- c. het **bevorderen van het gebruik** van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden

CULTUREEL ERFGOED EN HET OMGEVINGSPLAN

Instructieregels van het Rijk

Artikel 5.130 Besluit kwaliteit leefomgeving (vervolg)

d. het voorkomen van aantasting van:

1°. de **omgeving** van rijksmonumenten, voorbeschermde rijksmonumenten en monumenten die op grond van het omgevingsplan zijn beschermd, voor zover die monumenten door die aantasting worden ontsierd of beschadigd; en

2°. het karakter van in het omgevingsplan **beschermde stads- of dorpsgezichten of beschermde cultuurlandschappen** door de sloop van bestaande gebouwen, de bouw van nieuwe gebouwen of andere belangrijke veranderingen; en

e. het conserveren en in stand houden van **archeologische monumenten**, bij voorkeur in situ.

CULTUREEL ERFGOED EN HET OMGEVINGSPLAN

Instructieregels
van het Rijk

Artikel 5.131 Besluit kwaliteit leefomgeving

In een omgevingsplan wordt rekening gehouden met het belang van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed

CULTUREEL ERFGOED EN HET OMGEVINGSPLAN

cultureel erfgoed:

monumenten, archeologische monumenten, stads- en dorpsgezichten, cultuurlandschappen en, voor zover dat voorwerp is of kan zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan, ander cultureel erfgoed als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet

monument:

monument als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet

Artikel 1.1 van de Erfgoedwet:

monument: onroerende zaak die deel uitmaakt van cultureel erfgoed

zoals rijksmonument, provinciaal monument, gemeentelijk monument, karakteristiek pand, beeldbepalend pand

Uitleg: Handreiking begrippenkader RCE

CULTUREEL ERFGOED EN HET OMGEVINGSPLAN

Rijksmonument

regeling in het Besluit activiteiten leefomgeving

Provinciaal monument

rechtstreeks werkende regel of via instructieregel in de omgevingsverordening (in de provincies Noord-Holland en Drenthe)

Gemeentelijk monument

monument of archeologisch monument waaraan in het omgevingsplan de functie-aanduiding 'gemeentelijk monument' is gegeven

OMGEVINGSPLAN

Vergunningvrij
bouwen

Voorbescherming

- de functie-aanduiding ‘gemeentelijk monument’ is de enige manier waarmee de gemeente de rijksregels voor het vergunningvrij bouwen kan ‘uitzetten’
- voorbeschermd monument via voorbereidingsbesluit: voorbeschermingsregels in omgevingsplan

OMGEVINGSPLAN

Erfgoedverordening

- vanaf 1 januari 2032: geen regels over de fysieke leefomgeving!
- regels **moeten** in het omgevingsplan: 'aanwijzing' via wijziging omgevingsplan
- gemeenteraad is bevoegd gezag, delegatie aan college mogelijk
- al aangewezen? Dan niet alsnog beroep mogelijk
- gemeentelijk monument 'light' mogelijk: bijv. voor alleen buitenkant, hoofdvorm
- nog niet in omgevingsplan? dan aanwijzing op basis van Erfgoedverordening mogelijk (3.16 Erfgoedwet)
- tot 1 januari 2032!

CULTUREEL ERFGOED EN HET OMGEVINGSPLAN

Van
bestemmingsplan
naar omgevingsplan

Geen dubbelbestemming meer

- per activiteit, gebied of thema geregeld

Bouwactiviteiten

- algemene regel: 'de bouwhoogte is maximaal ... meter'
- open norm: 'de bouwhoogte moet passen bij het straat- en bebouwingsbeeld'
- alleen bouwen na aanleveren archeologisch rapport

Aanlegactiviteiten

- voor $>...m^2$ en dieper dan ...m graafwerkzaamheden in archeologisch waardevol gebied
- voor kappen van bomen in waardevolle laanstructuur

Sloopactiviteiten

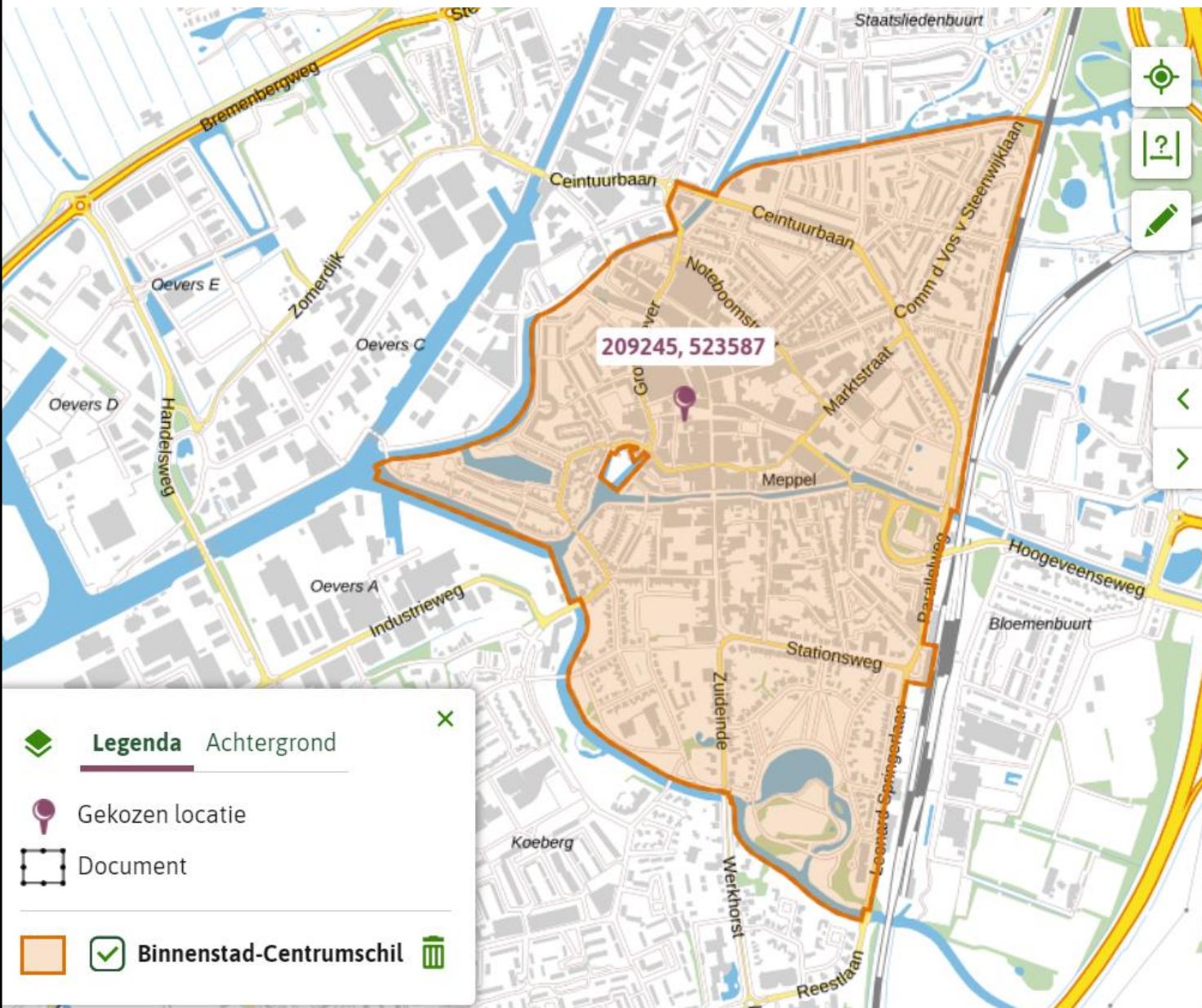
- voor het slopen van een karakteristiek pand

Cultureel erfgoed in
Omgevingsplan gemeente Meppel
Deelgebied Binnenstad-Centrumschil

zie website:

[Regels op de kaart - Omgevingsloket \(overheid.nl\)](https://overheid.nl/omgevingsloket)

Plekinfo **Overzicht** Regels Toelichting Bijlagen Kaarten

Niveaus: H Afd §¹ §² Art

Bekijk: Gehele document ▼

> Thema's

✓ Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Hoofdstuk 2 Doelen en omgevingswaarden

Afdeling 2.1 Doelen

Afdeling 2.2 Omgevingswaarden [gereserveerd]

Hoofdstuk 3 Programma's [gereserveerd]

Hoofdstuk 4 Aanwijzingen in de fysieke leefomgeving

Afdeling 4.1 Aandachtsgebieden

Afdeling 4.2 Beperkingengebieden

Afdeling 4.3 Cultureel erfgoed

Afdeling 4.4 Evenemententerreinen

Hoofdstuk 5 Gebruiksactiviteiten

Afdeling 5.1 Algemene gebruiksregels

Afdeling 5.2 Activiteiten in de openbare ruimte

Afdeling 5.3 Bedrijfsactiviteiten

▼ Afdeling 4.3 Cultureel erfgoed

▼ Artikel 4.15 Rijksbeschermd stadsgezicht - aanwijzing

Kenmerken en kaart

☐ Compacte weergave ⓘ

Algemene kenmerken

Type regel regel voor iedereen

Dit artikel geldt in

rijksbeschermd stadsgezicht

De locatie met de functie-aanduiding '[rijksbeschermd stadsgezicht](#)' is aangewezen als [rijksbeschermd stadsgezicht](#).

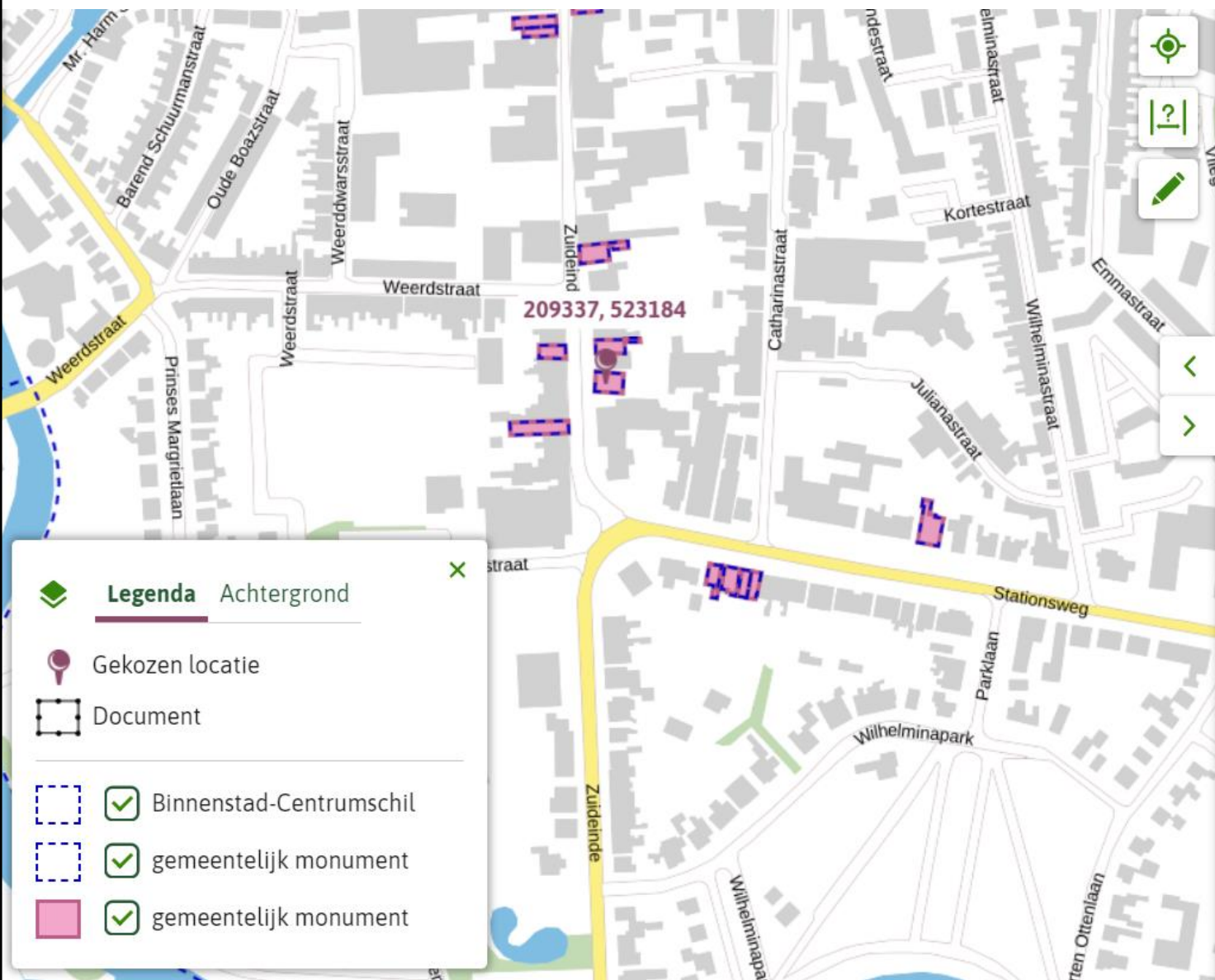
De regels van dit omgevingsplan die zien op het [rijksbeschermd stadsgezicht](#) zijn gesteld met het oog op het beschermen van het behoud, herstel en de uitbouw van de cultuurhistorische en ruimtelijke waarden van het gebied en zijn gebouwen.

Deze waarden komen onder meer tot uitdrukking in:

a. voor de Stationsweg:

1. lineair karakter;
2. symmetrische profielindeling;
3. voortuinen die de overgang vormen naar de openbare ruimte;

b. voor het Zuideinde:

▼ Artikel 4.16 Gemeentelijk monument - aanwijzing

Kenmerken en kaart

☐ Compacte weergave i

Algemene kenmerken

Type regel regel voor iedereen

Dit artikel geldt in

gemeentelijk monument

Gebiedsaanwijzingen

functie

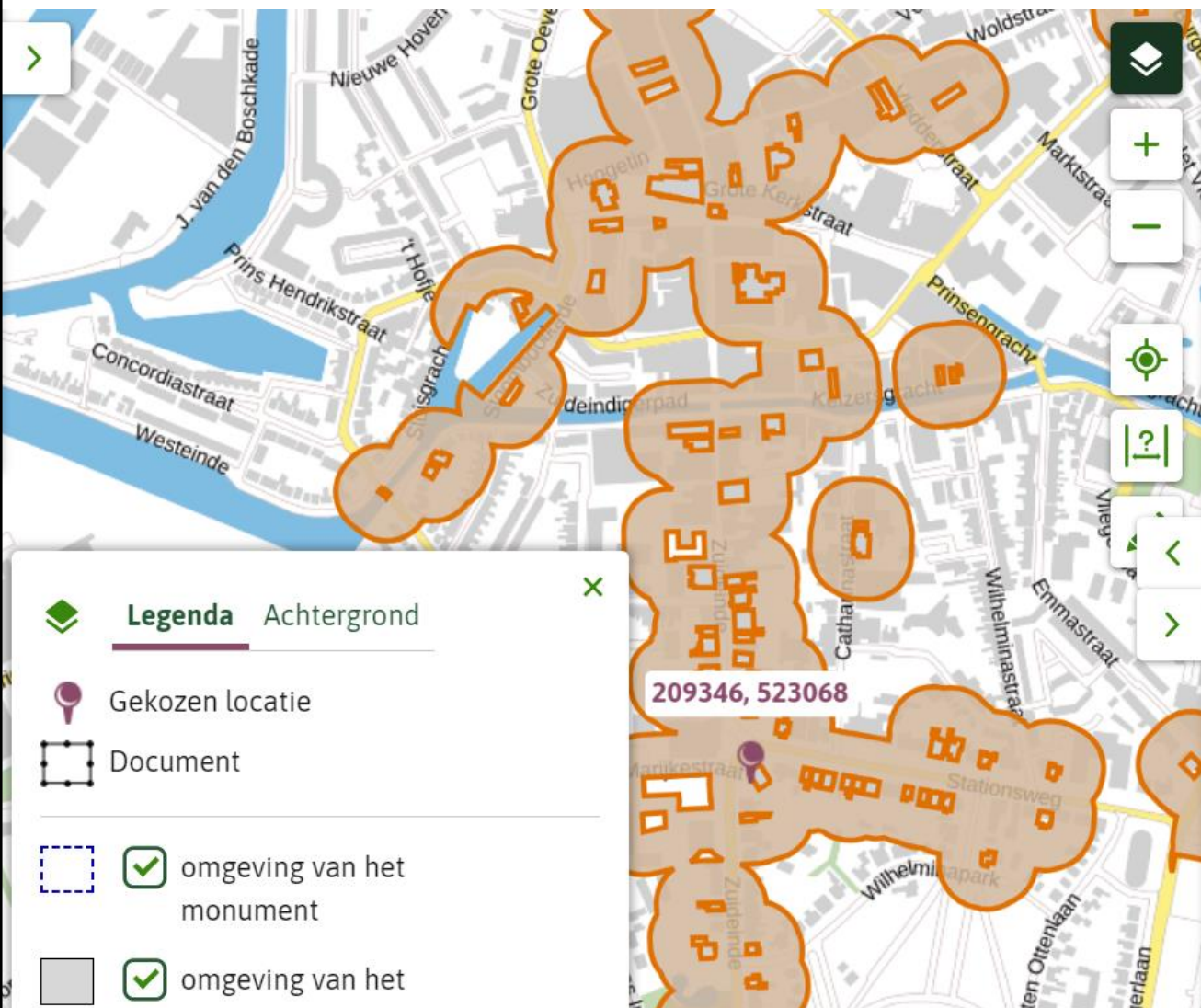
gemeentelijk monument

De locatie met de functie-aanduiding '[gemeentelijk monument](#)' is aangewezen als [gemeentelijk monument](#). De monumentale waarden van het [gemeentelijk monument](#) zijn opgenomen in [Bijlage IV](#).

▼ Artikel 4.17 Provinciaal monument - aanwijzing

De locatie met de functie-aanduiding '[provinciaal monument](#)' is aangewezen als provinciaal monument. De monumentale waarden van het provinciaal monument zijn opgenomen in [Bijlage V](#).

Omgevingsplan gemeente Meppel ^

Plekinfo Overzicht **Regels** Toelichting Bijlagen Kaarten

Bekijk: Gekozen locatie ▼

omgeving van het monument

Gebiedsaanwijzingen

beperkingengebied

omgeving van het monument

Gebied verbe

De locatie '[omgeving van het monument](#)' is aangewezen als omgeving van rijksmonumenten, provinciale monumenten, gemeentelijke monumenten en karakteristieke panden.

✓ Artikel 4.12 Bebouwingscontour geur - aanwijzing

De locatie '[bebouwingscontour geur](#)' is aangewezen als bebouwingscontour geur, zoals bedoeld in artikel 5.97 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

✓ Artikel 4.13 Bebouwingscontour jacht - aanwijzing

RHO ADVISEURS

WWW.RHO.NL

